

II-Й ФРАНКОЗНАВЧИЙ ПЛЕНЕР

4–6 червня 2016 р. науковці Інституту Івана Франка НАН України спільно з Всеукраїнською громадською організацією Союз Українок, Науковим товариством ім. Шевченка та Літературно-меморіальним музеєм Івана Франка у Криворівні організували Всеукраїнську наукову конференцію “Благословенний закуток нашого краю”: II-ий франкознавчий пленер на Гуцульщині (с. Криворівня Верховинського району Івано-Франківської обл.). Виїзна конференція відбулася у рамках акції “Дні пам’яті Івана Франка” і була приурочена до 160-ліття від дня народження і 100-річчя від дня смерті письменника. Університетсько-академічна молодь, досвідчені науковці й почесні гості з різних регіонів з’їхалися в “українські Атени” для плідної наукової праці.

Урочисте відкриття конференції відбулося у Літературно-меморіальному музеї Івана Франка (колишньому будинку сільського народного лікаря, різьбяр, музиканта й фотографа В. Якіб’юка, в якому з 1901 по 1914 рік гостював на літніх вакаціях І. Франко). На обійсті музею учасників конференції гостинно зустріли музичним вітанням мешканці села. Магнетична енергетика гуцульської коломийки, мальовничої природи, вишиванкового дрес-коду надали особливого локального колориту цьогорічному франкознавчому пленеру.

Із вітальним словом виступили голова Верховинської районної організації Союз Українок *Л. Вахновська*, директор Літературно-меморіального музею Івана Франка *Г. Луцюк*, заступник директора з наукової роботи Інституту

Івана Франка НАН України *А. Швець*, директор Музею Івана Франка у Києві *Л. Каневська* та декан філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка *С. Пилипчук*. Із напутніми настановами і благословенням виступив настоятель Криворівнянської церкви Різдва Пресвятої Богородиці о. *Іван Рибарук*. Пленарне засідання завершилося презентацією збірника наукових праць минулорічної Всеукраїнської наукової конференції (Львів–Болехів, 2015 р.) “Йшла не тільки з духом часу, але й перед ним”: Наталія Кобринська та літературний процес середини ХІХ–ХХ ст.”, присвяченого 160-річчю від дня народження Наталії Кобринської.

Конференція працювала три дні в пленарному та секційному режимах. Секційна частина конференції була розподілена за двома тематичними напрямками: перший стосувався теоретичних аспектів літературознавства, стану і перспектив сучасного франкознавства, другий – поетики та інтерпретації художнього тексту. Засідання першої секції під назвою “Широка бесіда про літературу” локалізувалося в одній із кімнат-музею – просторій світлиці, прикрашеній картинами гуцульської художниці П. Плитки-Горицвіт. Головував С. Пилипчук (секретар – О. Пеньковська). Підназва цієї секції “В інтелектуальній орбіті сучасного франкознавства” об’єднала контактологічний, рецептивний, теоретико-літературний та інші дискурси франкознавства. Різноматичні доповіді (скомпановані у жанрі розлогіх дискурсів чи у стилі відгуків на дисертації та пунктирних дайджестів) стосувалися інтелектуального оточення і біографії Франка, його літературознавчих концепцій, релігійних, історіософських, національних, громадсько-політичних, матримоніальних поглядів, видавничо-редакційної, фольклористичної діяльності.

Першою виступила *Л. Каневська* з доповіддю “... Таких людей я в житті більше не стрічав”: Іван Франко в рецепції Миколи Вороного”, загоривши інтерес до творчих і особистих взаємин цих постатей. *С. Пилипчук* виголосив доповідь “За лаштунками “руського мира”: погляд Івана Франка”, актуалізувавши проблему викриття істинної провокативно-руйнівної суті нав’язливої ідеї “руського мира” у Франкових пророчих передбаченнях і тонких обсерваціях. *І. Лучук* озвучив дайджест пунктирного курсу “Літературна історія Львова”. *О. Левцицька* виголосила доповідь “Франкознавство в бібліографічному та науковому доробку Мирослава Бутрина”, приурочену до 90-річчя від дня народження відомого українського бібліографа і бібліотекознавця (30 травня 2016 р. в Українській академії друкарства відбулася презентація біобібліографічного покажчика його праць). Доповідь *А. Швець* “Треба оженитися з українкою”: до 110-ої річниці Франкового шлюбу” викликала жваву дискусію та обговорення Франкових поглядів на інституцію сім’ї та родини в контексті його біографії. *Д. Ільницький* окреслив головні ознаки і перспективи сучасного франкознавства у Львові (на прикладі дисертації М. Лапій, 2016), поінформувавши про основні вектори найновіших франкознавчих праць, їхні здобутки й недоліки. У доповіді “Іван Франко про літературне покоління (теоретичний аспект)” *О. Луцишин* порушила питання Франкового трактування категорії “літературне покоління” у його науково-критичному спадку. *І. Медвідь* розповів про рецепцію Івана Франка в церковному середовищі (1878–1939). *М. Зубрицький* висвітлив фольклористичний дискурс у творчості Івана Франка. *О. Пеньковська* у доповіді “Не бачимо того коліноприклонення перед усім московським” звернулася до питання “наукової об’єктивності Михайла Возняка”. *А. Франко* ознайомив слухачів із новітніми автентичними виданнями творів Ю. Федьковича і Т. Шевченка за науково-критичною редакцією І. Франка. *Т. Трачук* осмислила літературознавчий аспект колористичної парадигми, а *М. Мазела* – поетичну франкіану В. Лучука. Загалом “широка бесіда про літературу” відбулася на високому науковому рівні в атмосфері жвавих дискусій та цікавих обговорень.

Засідання другої секції під метафоричною назвою “Щоби ті його слова уложилися в форму” (поетика художнього тексту) пройшло у меморіальній кімнаті-музею Гната і Платоніди Хоткевичів. Голова секції – завідувач відділу франкознавства Інституту Івана Франка М. Легкий, секретар – О. Світлицька. Розпочав роботу засідання *М. Легкий* із доповіддю “Над великою рікою: локус Черемоша в прозі Івана Франка”. *М. Гірняк* розповіла про діалогічність у структурі притчевих оповідань Івана Франка, *Р. Чопик* виголосив доповідь на тему: “Сюжет про Грдлічку / Юріштана та Марусяка / Марусю: від І. Франка до Г. Хоткевича”. Тему “гуцульського тексту” продовжила й розвинула *Л. Салій* у доповіді “Старовіцька” правда “Діда Іванчіка”: художні панорами гуцульського тексту Петра Шекерика-Доникова”. Мікроаналіз художніх локусів і психотопосів підхопили й продовжили *М. Лапій* (у доповіді “Антропологізація пейзажу у прозі Івана Франка” та *Х. Ворок* (науковий співробітник Інституту Івана Франка) у виступі “Онейрична топографія у прозі Івана Франка”). *І. Горошко* зосередилася на поясненні “любовної геометрії” у Франковій прозі. Питання жанру твору “Для домашнього огнища” з’ясувала *Г. Лишак*, заінтригувавши слухачів цитатною назвою доповіді “Темат наменитий, пориває свіжестю, акція жива і цікава...”. *О. Войтків* та *К. Шмега* розглянули портрети та мовленнєву репрезентацію маскулінних образів у Франковій прозі, *М. Дерев’яна* дослідила “діапазон свободи і неволі у творах Івана Франка”. *М. Барабаш* звернулася до Франкової “особливої мови Канону і Рибі” в інтерпретації Олега Лишеги, а *О. Світлицька* – до проблеми інтермедіальності у прозі Ніни Бічуї.

Фаховими, різноматичними доповідями літературознавці не лише розширили горизонти новаторських інтерпретацій поетики творів І. Франка, а й реактуалізували призабуту творчість П. Шекерика-Доникова, посилили інтерес до “гуцульського тексту” Г. Хоткевича та з франкознавчого ракурсу осмислили доробок сучасних митців (В. Лучука, О. Лишеги, Н. Бічуї). За матеріалами конференції готується науковий збірник доповідей.

Марія Лапій

м. Львів

Отримано 26 липня 2016 р.

